

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 12.09.2023, klo 16:00 - 16:46

Paikka Frenckellin auditorio/sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 232 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 233 Pöytäkirjan tarkastus

§ 234 Yhdyskuntalautakunnan vuoden 2024 talousarvio ja sen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet

§ 235 Yhdyskuntalautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2022

§ 236 Asemakaava nro 8940, XXV, Viinikankatu 55, rakennusoikeuden lisääminen ja käyttötarkoituksen muutos

§ 237 Poikkeamishakemus Ryydynpohja, Suokorvenkatu 6, matkaviestintukiaseman rakentaminen

§ 238 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Mikkonen Tiina, puheenjohtaja
Ahonen Reeta
Eskelinen Riina-Eveliina
Grann Hanna-Maria
Hollo Hely, varajäsen
Ivanoff Antti
Järvinen Matti
Leppänen-Kaarsalo Tiina
Moisander Antti
Ojala Ellen, varajäsen
Saari Jari
Salmi Pekka
Vaara Jenny

Muut saapuvilla olleet

Koivumäki Jonna, hallintosihteeri, sihteeri
Hiidenlampi Teodor-Pavel, nuorisovaltuuston edustaja, saapui 16:03
Hyry Anna-Leea, viestintäpäällikkö
Kankaala Kari, ympäristö- ja kehitysjohtaja
Nurminen Mikko, johtaja, esittelijä
Sivenius Jouni, suunnittelupäällikkö
Syreeni Evie, nuorisovaltuuston edustaja
Vandell Ari, suunnittelupäällikkö

Poissa

Sirén Jouni
Vuorio Jaakko

Allekirjoitukset

Tiina Mikkonen
Puheenjohtaja

Jonna Koivumäki
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jari Saari

Jenny Vaara

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 15.9.2023 kaupungin internetsivuilla
www.tampere.fi

15.09.2023

Jonna Koivumäki, pöytäkirjanpitäjä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 232

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 120 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 233

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jari Saari ja Jenny Vaara (varalle Antti Ivanoff).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään torstaina 14.9.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 234

Yhdyskuntalautakunnan vuoden 2024 talousarvio ja sen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet

TRE:4164/02.02.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Marko Sivonen, puh. 040 741 6821, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluvan yhdyskuntalautakunnan vuoden 2024 talousarvioesitys hyväksytään lautakunnan osalta sekä oikeutetaan palvelualueen johtaja tekemään talousarvioesitykseen teknisiä muutoksia.

Samalla hyväksytään lautakunnan lausunnot talousarvioesityksen yhteydessä käsiteltäviin valtuusto- ja kuntalaisaloitteisiin.

Kokouskäsitely

Teodor-Pavel Hiidenlampi saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2024 talousarviokehityksen 19.6.2023. Päätös liitteineen on luettavissa Selmassa (<http://intra.tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus>).

Talousarviokehitys perustuu kaupungin toimintayksiköiden kanssa toukokuussa käytyihin neuvotteluihin ja kaupungin johtoryhmän linjauksiin. Talousarvion kehyspohjissa on lisäksi huomioitu useita teknisiä muutoksia.

Vuoden 2024 talousarvion sisältämät sitovat toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan 2030 ja sen pohjana olevaan Kalervo Kummolan pormestariohjelmaan. Yhdyskuntalautakunnalle kohdistuu vuonna 2024 yhteensä kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteissa painottuvat kaupungin kasvuun vastaaminen, kestävien liikkumismuotojen edistäminen sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen. Lisäksi työntekijäkokemuksen parantaminen on asetettu tavoitteeksi kaikille lautakunnille.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kesäkuun tilanteen perusteella laadittu kaupungin koko vuoden vuosikate-ennuste on 167,8 milj. euroa ylijäämäinen ja tulosennuste 38,9 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 18,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Kaupunginvaltuusto päätti kesäkuussa talousarviomuutoksista, jotka paransivat tulosta 17,5 milj. euroa verotulojen kasvun seurauksena. Suurimmat menojen ylitykset ovat sivistyspalvelujen palvelualueella. Verorahoituksen ennuste on talousarviomuutosten jälkeen 4,0 milj. euroa budjetoitua suurempi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen talouden arvioidaan toteutuvan 0,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana johtuen pääosin sekä joukkoliikenteen kustannustason voimakkaasta noususta että syksyllä toteutettavista aikatauluvarmuuden kehittämistoimenpiteistä (lisävuoroja linjoille, joilla liikenteen ruuhkautumisen tai kasvaneiden matkustajamäärien aikataulut eivät ole toteutuneet).

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimielimiä ovat yhdyskuntalautakunta ja sen ympäristö- ja rakennusjaosto sekä alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto, seudullinen joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta.

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunnan tehtävänä on vastata kestävästä kaupunkikehityksestä ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, projektoinnista ja seurannasta. Lautakunnalle kuuluu liikenteen hallinta lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennusjaostolle sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kuuluvia tehtäviä, tulvariskien hallinta sekä yleisen vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueesta määrääminen. Lautakunta toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa.

Kuntatalouden vuodesta 2023 on yleisesti ottaen tulossa hyvä, koska kunnille kertyy vuonna 2023 vielä vanhojen veroperusteiden mukaisia kunnallis- ja yhteisöverotuloja. Eri ennustelaitokset ovat arvioineet kuntatalouden heikkenevän nopeasti vuodesta 2024 lähtien. Myös suurten kaupunkien talous on heikkenemässä nopeasti pääkaupunkiseutua lukuunottamatta. Tampereen kaupungin näkymät vuodelle 2024 ovat selkeästi vuotta 2023 heikompia, ja talouden tasapainossa pitäminen näyttää pysyvän vaikeana koko taloussuunnitelmakauden 2024-2027. Vuoden 2024 talousarviokehityksessä on turvattu nykyisten palvelujen taso, ja osittain palveluihin on osoitettu lisäpanostuksia. Koko kaupungin toimintakate heikkenee 33,0 milj. euroa (5,2 %) vuoden 2023 vertailukelpoiseen talousarvioon verrattuna. Talousarviokehityksen vuosikate on 77,9 milj. euroa ja tilikauden tulos 19,0 milj. euroa alijäämäinen.

Talousarviovalmistelun lähtökohtana oli toimintayksiköiden tuotteistetut palvelut. Kehysvalmistelussa eriteltiin talousarviopohjan korjaukset,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

valittujen palvelujen suoritteiden volyymimuutokset, arvioitu kustannustason nousu (+3 %), laskennallinen tuottavuustavoite (-1 %) ja erikseen neuvoteltavat merkittävät (lainsäädäntö/strategia /toimintaympäristö) muutostarpeet. Valituille palveluille asetetaan talousarviossa yksikkökustannustavoite ja palvelujen yksikkökustannusten kasvua seurataan vuosittain.

Vuoden 2024 kehyksessä on sitovaa lautakuntarakenteen mukainen lautakunnan toimintakate ja nettoinvestoinnit sekä erikseen sitovat kehitysohjelmat. Yhdyskuntalautakunnan toimintakate vuonna 2024 on -53,3 milj. euroa. Toimintakate poikkeaa -1,026 milj. euroa kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehityksen mukaisesta yhdyskuntalautakunnan toimintakatteesta, joka on -52,3 miljoonaa euroa. Poikkeama johtuu siitä, että kehyspäätöksessä joukkoliikennelautakunnan suoritelmäärän kasvuun perustuva toimintakate vahvistuminen (0,87 milj. euroa) oli esitetty virheellisesti yhdyskuntalautakunnassa. Lisäksi kehyspäätöksen jälkeen kahden henkilön palkka- ja toimintarahat (-0,156 milj. euroa) siirrettiin konsernihallinnon talousarviosta yhdyskuntalautakuntaan. Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointien esitys vuonna 2024 on -52,0 milj. euroa, josta -3,70 milj. euroa kohdistuu lautakunnan alaisen Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman ja Hiedanranta -kehitysohjelman investointimenoihin.

Yhdyskuntalautakunnan käyttötalouden budjettiesityksessä on kehysvaiheessa huomioitu tulojen lisäyksiä yhteensä 0,3 milj. euroa ja menojen lisäyksiä yhteensä 8,0 milj. euroa. Toimintakatteeseen vaikuttavat muutokset koostuvat talousarvionpohjan korjauksista (2,6 milj. euroa), laskennallisesta kehyskasvusta (1,6 milj. euroa) sekä erikseen neuvotelluista merkittävistä (lainsäädäntö/strategia/toimintaympäristö) muutostarpeista (3,5 milj. euroa).

Yhdyskuntalautakunnan budjettiesityksessä henkilötyövuodet kasvavat +11,4 htv (määräaikaisten työsuhteiden päättymiset on huomioitu), joista sisäinen siirto +1 htv.

Yhdyskuntalautakunnan budjettiesityksessä on pystytty huomioimaan useita lisäyksiä palvelutarpeen kasvuun, vaikka kaikkia lisäyksiä ei voida huomioida. Kaupunkiympäristön suunnittelussa on varauduttu RYTJ-lain (rakennetun ympäristön tietojärjestelmä) sekä rakentamislain muutosten vaikutuksiin mahdollistamalla oman resurssin lisääminen neljällä henkilötyövuodella. Lisäksi varaudutaan nykyistä paremmin viher- ja maisemasuunnittelun palvelutarpeisiin sekä Areenan liikennejärjestelyjen operoinnin jatkuviin kustannuksiin. Kaupunkiympäristön rakennuttamisessa ja ylläpidossa on varauduttu raitiotien infra- ja hallintovastikkeen kasvuun (1,75 milj. euroa), sähköenergian poikkeuksellisen hinnan nousun (+100 %) sekä katujen päällystetöiden poikkeuksellisen hinnan nousun (+70 %) kattamisiin. Lisäksi matkalipuntarkastuksessa on varauduttu raitiotieliikenteen avaamiseen Lentävänniemeeseen mahdollistamalla

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

yksikön resurssin lisääminen kahdella henkilötyövuodella. Kestävä kaupunki -palveluryhmässä on varauduttu ympäristöterveydenhuollon seutusopimuksen mukaisen pieneläinpäivystyksen jatkumiseen, ilmanlaadun seurannan toimenpiteisiin sekä luonnon monimuotoisuustoimien jatkamiseen. Palveluryhmän suunnitteluresurssia varaudutaan lisäämään kahdella henkilötyövuodella olemassa olevan talousarvion puitteissa. Paikkatietoyksikössä varaudutaan aineistonluovutusprosessin muutoksiin mahdollistamalla yksikön resurssin lisääminen yhdellä henkilötyövuodella. Lisäksi yksikön laskennalliseen kehityksen kasvuun on sisällytetty yksikön suunnitteluresurssin lisääminen yhdellä henkilötyövuodella kaupunkitietomallin kehittämisen resursointiin. Jätehuoltolautakunnan talousarvio on jätehuoltolautakunnan päätöksen mukainen. Ympäristöterveydenhuollon talousarvio sisältää ympäristöterveydenhuollon jaostolle esitetyt erät.

Yhdyskuntalautakunnan budjettiesitykseen sisältyy kaupungin tekeminä talousarviopohjan korjauksina 0,1 milj. euron menojen lisäys, jolla varaudutaan palkkaratkaisun kustannusvaikutusten kattamiseen, kaupungin ICT -kustannusten kattamiseen sekä kiinteistötoimen perimiin vuokramuutoksiin.

Yhdyskuntalautakunnan talousarvioehdotuksen toimintatulot ovat 32,476 milj. euroa, toimintamenot -85,774 milj. euroa ja toimintakate -53,298 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointimenot ovat -52,0 milj. euroa sisältäen myös kehitysohjelmien investoinnit.

Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia lautakunnan talousarvioesitykseen verrattuna.

Tiedoksi

Marko Sivonen, Tuomas Huhtala

Liitteet

- 1 Liite Yla 12.9.2023 Talousarvion yhteydessä käsiteltävät kuntalaisaloitteet
- 2 Liite Yla 12.9.2023 Talousarvioehdotus 2024
- 3 Liite Yla 12.9.2023 Talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet, korjattu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 235

Yhdyskuntalautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2022

TRE:7365/00.05.03/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen annetaan perusteluosassa sekä liitteenä olevat lausunnot.

Perustelut

Tarkastuslautakunta antaa kaupunginvaltuustolle arvionsa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Arviointikertomus liitetään tilinpäätökseen tarkastusasiakirjaksi.

Tarkastuslautakunta hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023, § 56, vuoden 2022 arviointikertomuksen ja kaupunginvaltuusto käsitteli sen kokouksessaan 12.06.2023, § 91. Kaupunginvaltuusto velvoitti kaupunginhallitusta ja lautakuntia ryhtymään toimiin arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden johdosta ja raportoimaan näistä valtuustolle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

Lautakunnille osoitetut lausuntopyynnöt tulee käsitellä lautakunnissa elo- tai syyskuun kokouksissa (määräaika 15.9.2023). Strategia- ja kehittämissyksikössä lausunnoista kootaan yhteenveto, joka käsitellään kaupunginhallituksessa 9.10.2023 ja kaupunginvaltuustossa 23.10.2023.

Tarkastuslautakunta: "Asemakaavoitusta koskevat vuoden 2022 valtuustotavoitteet eivät toteutuneet. Kaupunginhallitus raportoi vuoden 2022 tilinpäätöksessä, että asemakaavoitus etenee pitkällä aikavälillä hyvin, vaikka vuoden 2022 toteutumat alittivatkin tavoitetason. Myös tarkastuslautakunta pitää tärkeänä asemakaavoitussuunnitelmien toteutumista pitkällä aikavälillä. Lautakunta seuraa suunnitelmien toteutumista."

Yhdyskuntalautakunnalta on pyydetty lausuntoa kysymykseen: "Miten asemakaavoituksen pitkän aikavälin tavoitteiden toteuttaminen etenee?"

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhdyskuntalautakunnan lausunto:

Vuoden 2022 tavoitteiden toteutumattomuus johtui mm. asemakaavoituksen resurssien kohdentumisesta 2023 ja 2024 valmistuviin suuriin asemakaavoihin, aloitusvaiheen sopimusneuvotteluiden venymisestä, kumppanuuskaavojen vaativuudesta sekä pitkistä poissaoloista johtuvasta resussivajeesta.

Kaupunginhallituksen 6.2.2023 hyväksymässä kaavoitusohjelmassa on vuoden 2023 aikana ohjelmoitu valmistuvaksi n. 360 000 km² asumisen kerrosalaa ja 140 000 km² muuta kerrosalaa. Kokonaisuudessaan kaavoitusohjelmassa 2023–2027 on ohjelmoitu valmistuvaksi asumisen kerrosalaa 1 769 600 km² ja muuta kerrosalaa 652 000 km². Näistä kasvun vyöhykkeelle sijoittuu asumisen osalta 82 % ja muun kerrosalan osalta 91 %. Kaavoitusohjelman mukaisten asemakaavojen toteuttaminen mahdollistaa Tampereen kestävä kasvun ja strategisten tavoitteiden toteutumisen.

Tarkastuslautakunta: "Tampereen kaupungin toimet liikenteen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi eivät ole olleet riittäviä. Kaupunki on tehnyt paljon asukkaiden houkuttelemiseksi joukkoliikenteeseen, mutta autoliikenteen hillitseminen on ollut vähäisiä. Keskusta on haluttu pitää myös autolla saavutettavana. Tutkimusten mukaan joukkoliikenteeseen houkuttelu ei riitä siirtämään autoilijoita joukkoliikenteen käyttäjiksi, vaan lisäksi tarvittaisiin autoliikenteen hillitsemistä. Ilmastotavoitteisiin pääseminen seuraavan kahdeksan vuoden aikana edellyttäisi huomattavaa liikennekäyttäytymisen muutosta tai vaihtoehtoisesti tavoitteita pitäisi arvioida uudelleen."

Yhdyskuntalautakunnalta on pyydetty lausuntoa kysymykseen: Onko liikenteen ilmastotavoitteeseen vielä mahdollista päästä?

Yhdyskuntalautakunnan lausunto on liitteenä.

Tiedoksi

Elli Torikka, Elina Karppinen, Kari Kankaala, Jukka Lindfors

Liitteet

1 Liite Yla 12.9.2023 Lausunto tarkastuslautakunnalle - Liikenteen ilmastotavoite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Yhdyskuntalautakunta, § 236, 12.09.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 186, 21.06.2023

§ 236

Asemakaava nro 8940, XXV, Viinikankatu 55, rakennusoikeuden lisääminen ja käyttötarkoituksen muutos

TRE:861/10.02.01/2022

Yhdyskuntalautakunta, 12.09.2023, § 236

Valmistelija / lisätiedot:

Elina Karppinen

Valmistelijan yhteystiedot

Projektiarkkitehti Marjut Lund-Rahkola, puh. 044 486 3496 ja
kaavoitusarkkitehti Anne Karlsson, puh. 044 481 1660, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 1241 626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8940 (päivätty 11.4.2023, tarkistettu 5.6.2023)
hyväksytään.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 11.4.2023 päivätyn ja
5.6.2023 tarkistetun asemakaavan ja asemakaavamutoksen nro 8940.
Asian hyväksyminen kuuluu yhdyskuntalautakunnan toimivaltaan.

Lisätietoja osoitteessa: [https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?
8940](https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8940)

Diaarinumero: TRE: 861/10.02.01/2022

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 29.6.-17.8.2023. Nähtävilläoloaikana
jätettiin kaksi viranomaislausuntoa, yksi muistutus, sekä Pirkanmaan
liiton vastaus, ettei anna lausuntoa.

Pirkanmaan maakuntamuseo kommentoi, että edellisessä palautteessa
esiin nostettu kaupunkikuvallisen ohjaamisen tarve on huomioitu
kaavamääräyksillä, eikä sillä näin ollen ole ehdotuksesta huomautettavaa.

Tukesilla ei ole lisättävää aikaisempaan lausuntoonsa.

Kiipeilykerho Vertikaali ry tuo esiin myönteisen kannan. Riittävän
korkealle hallille on ollut Tampereella tarvetta ja sijaintia pidetään hyvänä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ehdotusvaiheessa saadun palautteen perusteella ei nähty tarpeelliseksi tehdä tarkistuksia aineistoon. Tontin vuokralainen on antanut kirjallisen sitoumuksen tontin vuokrasopimuksen tarkistamisesta vastaamaan muuttuvaa kaavatilannetta asemakaavamuutoksen 8940 vahvistuttua.

Tiedoksi

Hakija, Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo, Tukes, muistuttajat (1 kpl), Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Liitteet

- 1 Liite yla 12.9.2023 Asemakaava
- 2 Liite yla 12.9.2023 Asemakaavan selostus ja kaupungin vastine muistutuksiin
- 3 Liite yla 12.9.2023 Asemakaavan seurantalomake
- 4 Liite yla 12.9.2023 OAS

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Hulevesiselvitys ja -suunnitelma
  - 2 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Pilaantuneisuusselvitys
  - 3 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Rakennusinventointi
  - 4 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Viitesuunnitelma
  - 5 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Vireilletulovaiheen alkuperäiset kommentit
-

Yhdyskuntalautakunta, 21.06.2023, § 186

Valmistelijat / lisätiedot:
Elina Karppinen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asemakaavaehdotus nro 8940 (päivätty 5.10.2020, tarkistettu 5.6.2023) hyväksytään asetettavaksi nähtäville.

Perustelut

Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut 11.4.2023 päivätyn ja 5.6.2023 tarkistetun asemakaavan ja asemakaavamuutoksen nro 8940. Asian hyväksyminen kuuluu yhdyskuntalautakunnan toimivaltaan.

Lisätietoja osoitteessa: <https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8940>

Diaarinumero: TRE: 861/10.02.01/2022

Kaavan laatija

Tampereen kaupunki, kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus, projektiarkkitehdit Anne Karlsson ja Marjut Lund-Rahkola.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaavan tavoitteet

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Tampereelle kansainvälisen tason kiipeily- sekä skeittaustilat. Tavoitteeseen pääsemiseksi on tarpeen muuttaa tontin käyttötarkoitusta liikuntapalveluille ja toimitiloille soveltuvaksi sekä nostaa tontin tehokkuusluku 1,26:een ja suurin sallittu kerrosluku kolmesta kuuteen.

Nykyisestä rakennuskannasta on tarkoituksena säilyttää vuonna 2011 rakennettu myymälä- ja hallirakennus, jonka lisäksi tontille rakennettaisiin uusi hallirakennus. Suomen Kaukokiito Oy:n toimintaan alunperin 1960-80-luvulla rakennetut rakennukset on tarkoitus purkaa.

Tavoitteena on sovittaa kokonaisuus kaupunkikuvaan ja varmistaa liikenteellinen toimivuus. Suunnittelutyössä on tarkoituksena hyödyntää Tampereen elinkeinoalueiden visiotyön tuloksia. Nekalassa keskeisen kehittämisen teemaksi muodostuu pyrkimys monipuolisen yritys ympäristön etenevään elävöittämiseen keskustan läheisyydessä.

Asemakaavan sisältö

Tontin pääkäyttötarkoitus osoitetaan liike- ja toimistorakennusten sekä kulttuuri- ja urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Tontille osoitetaan myös merkintä va15%, joka sallii varastoinnin tontilla. Valtaosa kaava-alueen piha-alueesta jää pysäköintialueeksi, joka kuitenkin tulee rajata ja jäsenöidä puu- ja pensasistutuksin.

Suurin sallittu kerrosluku on kuusi. Korttelialue on korkeusluvun vuoksi kaupunkikuvan kannalta tärkeä, joten julkisivujen arkkitehtoniseen käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Merkinnällä mju-1 on osoitettu kaupunkikuvan kannalta merkittävät julkisivut, jotka tulee materiaali- ja syvyysvaihteluilla, taide- tai viherseinäaiheilla sekä valaistuksella toteuttaa kaupunkikuvaa elävöittäväksi.

Kiinteistön vettäläpäisemättömillä pinnoilla syntyvät hulevedet tulee ensisijaisesti imeyttää tontilla. Hulevesiä ei saa imeyttää pilaantuneiden jäännösmaa-ainesten läpi. Alueen maaperä tulee puhdistaa ja jätteet poistaa maaperästä ympäristöviranomaisen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti.

Tontin eteläreunalla on istutettava alueen osa, jolle on istutettava havu- ja lehtipuita sekä pensaita. Alueen kautta saadaan johtaa tarpeelliset kulkutiet. Tontin pohjoisreuna on istutettava tai muuten kehitettävä kasvillisuuden peittämäksi ympäristöön soveltuvalla tavalla. Alueelle voidaan sijoittaa hulevesien käsittelyyn tarkoitettuja rakenteita. Tontin rakentaminen ei saa aiheuttaa muutoksia katu- ja puistoalueiden puustoon.

Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto sijoitetaan mahdollisimman korkealle maan pinnasta, pois päin ratapihalta vaarallisten aineiden kuljetusten riskit huomioon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ottaen. Rakennusluvan yhteydessä on osoitettava riittävä riskienhallinta ratapihalla tapahtuvien vaarallisten aineiden kuljetusten osalta. Tontin suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon myös sijainti järjestelyratapihan läheisyydessä ja riskivaikutuksiin varautuminen esitetään rakennuslupaa haettaessa.

Korttelia koskevat Pysäköintinormin muut alueet-vyöhykkeen mukaiset autopaikkavaatimukset:

- Liiketilat 1/ 60 k-m²
- Toimistot 1/ 60 k-m²

Lisäksi:

- Liikuntatoimintaa palvelevat tilat 1/ 350 k-m².

Asemakaavaprosessin vaiheet

Vireilletulovaiheessa saatiin aineistosta kuusi viranomaislausuntoa sekä yksi vastaus, ettei virallista lausuntoa anneta vielä tässä vaiheessa.

Pirkanmaan Ely-keskus kommentoi, että kaavan yhteydessä on tarpeen arvioida kemikaalilaitoksesta aiheutuvat riskit sekä huomioida melu ja ilmanlaatu, hulevesivaikutukset ja maaperän pilaantuneisuus sekä kaupunkikuvalliset vaikutukset. Pirkanmaan pelastuslaitos kommentoi järjestelyratapihasta aiheutuvasta riskistä. Terveystieteiden tutkimuskeskus kommentoi, että alue on melu- ja ilmanlaatuselvitystarpeen harkinta-alueella. Ympäristönsuojelu toteaa, että on tavoiteltavaa lisätä alueella kaupunkivihreän määrää sekä huomioida alueen pilaantuneet maat. Pirkanmaan Maakuntamuseo totesi, että purettavaksi aiottu rakennus on tarpeen inventoida. Hulevedet ja viheralueet -yksikkö kommentoi, että hulevesiselvitys ja -suunnitelma on laadittava.

Palautteen myötä aineistoon lisättiin rakennusinventointi, pilaantuneiden maiden selvitys sekä hulevesisuunnitelma ja -selvitys. Viitesuunnittelua jatkettiin ja palautetta huomioitiin kaavamääräyksiin sekä selostuksen vaikutustenarvioinnissa.

Kaavaluonnos oli nähtävillä 13.4. – 4.5.2023. Nähtävilläoloaikana maakuntamuseo lausui, että näkyvyytensä vuoksi uudisrakennuksen kaupunkikuvalliseen ilmeeseen on syytä kiinnittää huomiota. Ympäristönsuojelu totesi, että kaavassa on varattava riittävästi istutettavaksi osoitettavaa aluetta, jotta paikalle on mahdollista istuttaa suureksi kasvavia puita myös siinä tilanteessa, että rakennusala muuttuu kaavan viitesuunnitelmissa esitetystä. Tampereen sähkölaitos Oy lausui, että asemakaava-alueella ympäröi kaukolämpöverkko. Kaava-alueen nykyinen kiinteistömäärä on kaukolämmössä ja muutostyön jälkeen liittyminen on edelleen mahdollista Viinikankadulta sekä Vihiojantieltä. Viheralueet ja hulevedet -yksikkö lausui, että luonnosvaiheessa laadittua hulevesiselvitystä tarkennetaan tarvittavilta osin ehdotusvaiheessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Luonnosvaiheen jälkeen on muokattu istutusmerkintöjä ja lisätty määräys mju-1. Rakennusala on rajattu samalla tarkemmin ja huomioitu Ruukin käyttämän liittymän tarvitsema mitoitus. Hulevesien hallintasuunnitelmaa ja -selvitystä on täydennetty. Viitesuunnitelmaa on tarkistettu: biosuodatusalueet on huomioitu ja istutuksia lisätty.

Asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päättää yhdyskuntalautakunta. Vuokralainen on antanut kirjallisen sitoumuksen tontin vuokrasopimuksen tarkistamisesta vastaamaan muuttuvaa kaavatilannetta asemakaavamuutoksen 8940 vahvistuttua.

Yksittäisen tontin asemakaavamuutoksella ei ole merkittäviä yritysvaikutuksia. Yleisen kilpailukyvyyn ja elinvoiman näkökulmasta myönteisiä vaikutuksia syntyy, kun alueen yrityskannan monipuolistumista vahvistetaan ja toimintaympäristön uudistumismahdollisuuksia parannetaan asemakaavamuutoksen avulla.

Lausunnot

Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan liitto, Tukes, Pirkanmaan maakuntamuseo

Tiedoksi

Hakija, Pirkanmaan ELY-keskus, Sirpa Lehtonen, Jaana Huttunen

Liitteet

- 1 Liite yla 21.6.2023 Asemakaava
- 2 Liite yla 21.6.2023 Asemakaavan selostus
- 3 Liite yla 21.6.2023 Asemakaavan seurantalomake
- 4 Liite yla 21.6.2023 OAS

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali yla 21.6.2023 Hulevesiselvitys ja -suunnitelma
- 2 Oheismateriaali yla 21.6.2023 Pilaantuneisuusselvitys
- 3 Oheismateriaali yla 21.6.2023 Rakennusinventointi
- 4 Oheismateriaali yla 21.6.2023 Viitesuunnitelma
- 5 Oheismateriaali yla 21.6.2023 Vireilletulovaiheen alkuperäiset kommentit
- 6 Oheismateriaali yla 12.9.2023 Valmisteluvaiheen alkuperäiset kommentit

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 237

Poikkeamishakemus Ryydynpohja, Suokorvenkatu 6, matkaviestintukiaseman rakentaminen

TRE:2994/10.03.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Elina Karppinen

Valmistelijan yhteystiedot

Toimistoarkkitehti Merja Kinos, puh. 040 481 2571, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Myönnetään tontille 837-270-2675-7 lupa saada poiketa rakennuskiellosta sekä asemakaavan käyttötarkoituksesta ja rakennusalaista matkaviestintukiaseman rakentamiseksi hakemuksen liitteenä olevien suunnitelmien periaatteiden mukaisesti Ryydynpohjan kaupunginosassa, osoitteessa Suokorvenkatu 6.

Lupa on voimassa kaksi (2) vuotta siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Päätöstä vastaavaa rakennuslupaa on haettava luvan voimassaoloaikana.

Perustelut

Poikkeamispäätös MRL 171 §:n nojalla MRL § 53:n mukaisesta rakennuskiellosta sekä MRL 58 § 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa.

Ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueen tontille rakennetaan matkaviestintukiasema, jonka laitesuoja sijoittuu 2 m rakennusalan ulkopuolelle.

HAKIJA ON ANTANUT ERITYISET SYYT POIKKEAMISELLE

"Telecom-maston (36 m) ja siihen liittyvän laittilan (8,7 m2) rakentaminen. Vapaasti seisova pylväsmasto (ei haruksia). Pienehkö vuokra-alue (n. 80m2) ja tulotie mastolle, olemassa olevan piha-alueen kautta. Perustus tehdään joko paikalla valettavalla betoniaturalla tai kallioperustuksena. Perustus saatetaan joutua paaluttamaan, mikäli maapohja sitä vaatii. Maadoitusverkko upotetaan maaperään perustan ja laittilan ympärille. Maanrakennustyöt rajoittuvat maston ja laittilan alueelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kulkua rakennusaikana, jonka jälkeen vain satunnaista huoltokäyntiä. Laitetila tuodaan rakentamisaikalle valmiiksi koottuna elementtinä ja nostetaan elementtiperustuspaikalle päälle. Masto tuodaan tehtaalta osissa ja kasataan rakentamisaikalla nosturiauton avulla. Laitetila liitetään sähköverkkoon ja kuituyhteyteen. Mastosta on pyydetty lentoestelausunto- ja -lupa, joissa on lausuttu, että se ei tarvitse lentoestemaalauksia tai -valoja.

Haetaan poikkeamista asemakaavan käyttötarkoitukseen (TY-10) ja rakennusalaan:

Telecom-maston ja pienehkön laittilan rakentaminen. Suunnitellun maston tarvealueella ei ole kaavoissa osoitettua mastotukiasemapaikkaa tai muuta radioteknisesti tai ympäristöllisesti sopivaa paikkaa tukiasemalle (masto ja laittila). Haettu tukiasemapaikka (masto) parantaa Ryydynpohjan, Lamminpään itäosien, Vaasantien sekä läheisen junaradan matkapuhelinverkon kuuluvuutta ja kapasiteettia. Tarvealueella on todennettu verkon kuuluvuus- ja kapasiteettiongelmia kuuluvuusanalysoinneilla ja saaduin käyttäjäpalauttein. Olemassa olevista lähitukiasemista ei saada haetun maston tarvealueelle laadukasta mobiiliverkkopeittoa (sijaintien ja välimatkojen vuoksi). Uusi tukiasema olisi nk. monioperaattorimallia, joten siihen voi sijoittaa kaikkien operaattoreiden laitteita.

Maston ja laittilan paikka on katsottu maastossa ja määritelty yhdessä maanvuokraajan; Titry ry:n kanssa. Lisäksi tarvealueen mastopaikkaa on kartoitettu useammassa palaverissa Tampereen kaavoituksen edustajan kanssa; Ryydynpohjan- ja Lielahden yleissuunnittelualueelle. Em. alueiden suunnitelmien ollessa vielä kesken, ei sopivaa muuta paikkaa ole löytynyt mastolle. Haetulla rakennuspaikalla on mastolle ja laittilalle jo olemassa olevaa kenttää/pihan reunaa. Tulotie mastolle tulisi olemassa olevaa piha-aluetta ja kulkureittiä pitkin. Kaavaan merkattu istutettava puurivi mahtuu hakijan käsityksen mukaan laittilan ja maston taakse.

Edellä mainituin perustein hanke ei hakijan mielestä vaikeuta kaavoitusta. Suunniteltu hanke on yleishyödyllisen digitaalisen infran rakentamista. Hanke ei ole myöskään haitaksi alueen virkistyskäytölle tai luonnon- ja ympäristöarvoille mm. hankealueen pienialaisuuden vuoksi ja alueen nykyisenkin käytön kannalta katsottuna. Suunniteltu masto on pylväsmasto, joka on maisemallisesti paras vaihtoehto; hoikempi ja paremmin ympäristöön sulautuva, kuin harustetut- tai vapaasti seisovat ristikkomastotyypit.

Eduskunta on nähnyt telepalvelut tarpeelliseksi ja huomionnut ne (2014 /2015) voimaan tullessa laissa: Tietoyhteiskuntakaarilaki. Hakijan mielestä Poikkeamiselle on erityinen syy (sähköisen viestinnän palveluiden yhteiskunnalliset tarpeet ja mobiiliverkon laadun ja kapasiteetin varmistaminen haetulle tarvealueelle)."

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Hakija on kertonut lisää hankkeesta ja sen vaikutuksista liitteenä olevassa maankäyttö- ja rakennusasetuksen 64 §:n mukaisessa selvityksessä.

KUULEMINEN

Naapurit on kuultu kaupungin toimesta. Naapurit on kuultu myös rakennuslupaa varten. Yhdellä naapurilla oli huomautettavaa hankkeesta.

Muistutuksessa vastustettiin tukiaseman sijaintia lähellä asutusta ja korvaavaksi paikaksi esitettiin Suokorvenkatu 1 ja Turvesuonkatu 20 välistä aluetta. Tukiaseman siirtoa perusteltiin mm. asuntojen arvon laskemisella, tukiaseman mahdollisilla terveysvaikutuksilla, maisemallisella haitalla sekä alueen keskeneräisellä kaavoituksella.

Hakija on antanut muistutukseen vastineen, jossa todetaan mm.:

”Masto on pyritty viemään jo mahdollisimman kauas olemassa olevista asutuksista radioverkon kuuluvuuden sallimissa rajoissa.

Tukiasemapaiikka on lähimmästä asutuksesta mainitun n. 150 metrin päässä. Kyseinen etäisyys on poikkeavan paljon verrattuna yleiseen ja keskimääräiseen mastojen sijoitteluun taajama-alueella suhteessa asutukseen. Mastojen täytyy sijaita asutuksen lomassa tai sen välittömässä läheisyydessä, koska ne tuottavat palvelua alueella asuville, työskenteleville ja liikkuville ihmisille. Tehokas ja laadukas peittoalue on 500-1000 metrin säteellä mastosta. Sähköisen viestinnän palvelut ja siihen liittyvä viestintäverkko on esitetty perusteeksi poikkeamishakemuksen erityiseksi syyksi.

Operaattorit noudattavat tukiasemarakentamisessaan maamme lakeja ja muita määräyksiä, jotka koskevat tätä toimintaa. Niihin kuuluvat myös tukiasemien sähkömagneettista säteilyä säätelevät määräykset ja lait. Niiden valvontaa hoitaa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluva asiantuntijaviranomainen Säteilyturvakeskus, STUK.

Masto on nk. mastopylväs (ei haruksia) ja se näkyy kauempaa maisemassa neulamaisena kohteena. Taajama- ja kaupunkikuvassa on yleisesti muitakin vastaavia maisemassa näkyviä objekteja. Sähkölinjat, suuret valaisinpylväät, mainospylonit, jne. Osasta lähimmästä asutuksesta näkymäsektorit ovat myös osin puuston ja hallirakennuksien takana, jotka osittain estävät mastoa tai sen tyviosaa näkymästä.

Maston rakentamiselle on tarve jo nykyisellään/tällä hetkellä poikkeamishakemuksessa ja sen liitteissä esitettyjen matkaviestinverkon peittoalue-, kuuluvuus- ja kapasiteettitarpeiden vuoksi. Tämän vuoksi ympäröivien alueiden kaavoitusta ei ole mahdollista odottaa ratkaisuksi tälle asialle.”

Muistutus ja hakijan vastine ovat kokonaisuudessaan hakemuksen liitteenä.

POIKKEAMINEN

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asemakaavassa tontin 2675-7 pääkäyttötarkoitus on ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialue. Siitä poiketen tontille rakennetaan matkaviestintukiasema.

Rakennusala on asemakaavassa osoitettu n. 6 metrin päähän luoteisrajasta. Siitä poiketen tukiaseman laitesuoja sijoittuu 4 metrin etäisyydelle tontin luoteisrajasta. Poiketaan rakennusalaista 2 m.

Tontti on asetettu rakennuskieltoon 3.5.2025 asti asemakaavan laatimista varten. Siitä poiketen tukiasema halutaan rakentaa ennen rakennuskiellon päättymistä.

Poikkeaminen voidaan erityisestä syystä myöntää, mikäli se ei MRL 171 § mukaisesti

1. aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
2. vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista;
3. vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai
4. johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

ASEMAKAAVOITUS

Tontti rajautuu koillisessa ja luoteessa Isosuonpuistoon, kaakossa teollisuusrakennusten tonttiin ja lounaassa Suokorvenkatuun. Tukiaseman laitesuoja rakennetaan tontin luoteispuolelle lähimmillään 4 m tontin rajasta.

Alueelle on laadittu Lielahden yleissuunnitelma, jossa tontille on kaavailtu liiketiloja sekä muita toimitiloja. Esitetyt suunnitteluratkaisut tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa. Tukiasema sijoittuu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueelle. Tukiaseman suunniteltu sijainti ei aiheuta haittaa vieressä sijaitsevan Isosuonpuiston nykyiselle virkistyskäytölle eikä viheralueen tulevalle kehittämiselle. Kulku tukiasemalle tapahtuu olemassa olevaa katuverkkoa pitkin.

Etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin on yli 120 metriä. Hakijan mukaan hoikan putkimaston ympäristöhaitat ovat lähinnä visuaalisia. Laitetila on varsin pieni ja näkyy vain läheltä. Itse masto näkyy tietyistä katselusektoreista myös kauempaa, mutta hoikkuutensa takia sen vaikutus maisemaan ei ole hallitseva, eikä se poikkea muista nykyaikaisista tietoliikennemastoista. Ulkonäöltään sitä voi verrata suureen valaisinpylvääseen ja kaukomaisemassa se on neulamainen kohde. Lentoestelausunnon ja -luvan mukaan masto ei tarvitse lentoestemaalauksia tai -valoja, joten pimeällä se ei näy kaukomaisemassa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Säteilyturvakeskukselta saadun lausunnon mukaan tukiasema-antennit sijoitetaan korkealle kyseisiin mastoihin, jolloin väestöllä ei ole vapaata pääsyä paikkoihin, joissa raja-arvot voisivat ylittyä. Radiotaajuisille kentille asetetut raja-arvot voivat ylittyä pisimmillään noin kymmenen metrin etäisyydellä tukiasema-antennista pääkeilan suunnassa. Altistus pienenee nopeasti etäisyyden kasvaessa. Suunniteltujen tukiasemien aiheuttamat radiotaajuiset kentät tulevat olemaan selvästi raja-arvoja pienemmät paikoissa, joihin väestöllä on vapaa pääsy. Tämän tasoisesta altistuksesta ei aiheudu haitallisia terveysvaikutuksia.

Rakennusalan rajan ylittäminen kahdella metrillä ei estä asemakaavan merkityn puurivin istuttamista tontin luoteisrajalle. Tukiasema soveltuu käyttötarkoituksensa puolesta korttelin nykyisiin toimintoihin sekä Lielahden yleissuunnitelman mukaiseen maankäyttöön. Poikkeaminen asemakaavan käyttötarkoituksesta ja rakennusalaista ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, asemakaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Rakennuspaikka on ollut jo kauan teollisuuskäytössä eikä sillä Tampereen kaupungilla olevien tietojen mukaan ole merkittäviä luontoarvoja, joten poikkeaminen ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

Rakennuspaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, joten poikkeamislupa ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Vaikutuksiltaan merkittävänä rakentamisena pidetään ympäristöstään täysin poikkeavaa rakentamista, kuten kerrostalon rakentamista omakotialueelle tai suuren päivittäistavarakaupan perustamista. Nyt on kyse 36 metrisen maston sekä 8,7 m² suuruisen laitesuojan rakentamisesta teollisuusalueelle, mikä ei johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Haetun poikkeamisluvan mukaisen matkaviestintukiaseman rakentaminen parantaa alueen matkapuhelinverkon palvelukykyä. Nykyiset vaatimukset edellyttävät aiempaa suurempaa tukiasematiheyttä. Laki sähköisen viestinnän palveluista huomioiden kunnan on edistettävä sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluja on jokaisen saatavilla. Lain mukaan tulee myös varmistaa, että nämä ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia (Laki sähköisen viestinnän palveluista 7.11.2014/917). Näin ollen poikkeamisluvan myöntämiselle voidaan katsoa olevan MRL 171 § mukaisia erityisiä syitä.

Ottaen huomioon hakijan selvityksen sekä alueen asemakaavallisen tilanteen, asemakaavayksikkö toteaa, että poikkeaminen rakennuskiellosta ja asemakaavan rakennusalaista ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

järjestämiselle eikä vaikeuta luonnon tai rakennetun ympäristön arvojen säilyttämistä koskevien tavoitteiden saavuttamista tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamisluvan myöntämisellä ei ole merkittäviä vaikutuksia yritystalouteen.

LIITTEET:

Sijaintikartta: Kartassa on esitetty rakennuspaikan sijainti ja poikkeuslupatilanne. Tontti rajautuu koillisessa ja luoteessa Isosuonpuistoon, kaakossa teollisuusrakennusten tonttiin ja lounaassa Suokorvenkatuun. Kohteen kaakkoissuunnalla on neljä aikaisempaa poikkeamishakemusta, joille on annettu myönteinen päätös vuosina 2007, 2022 sekä kaksi myönteistä päätöstä vuonna 2021.

Asemakaava: Asemakaavassa tontti on osoitettu ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialueeksi. Suurin sallittu kerrosluku on II ½. Rakennuspaikalla rakennusala sijoittuu n. 6 metrin etäisyydelle rajasta. Rakennusalan ja tontinrajan välille on annettu istutettavan puurivin määräys.

Hakijan vastine muistutukseen

Lentoestelausunto

Muistutus

Poikkeamishakemus: Liitteessä on kerrottu hankkeen, rakennuspaikan ja hakijan tiedot.

MRA 64§:n mukainen selvitys

Suunnitelmat: Tukiasema, 36 metriä korkea masto ja n. 8,7 m² suuruinen laitesuoja sijoittuvat tontin luoteisrajan tuntumaan, 4 metrin päähän rajasta.

Lausunnot

Hakemuksesta ei pyydetty lausuntoja. Vastaaviin muihin matkaviestintukiasemien hankkeisiin liittyen on aiemmin saatu terveydensuojelulta sekä Säteilyturvakeskuksesta lausunnot, jotka on lisätty myös tälle hakemukselle. Hakija on pyytänyt lausunnon Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä, jolla ei ollut huomautettavaa hankkeesta.

Terveydensuojelu, lausunto annettu toista vastaavaa matkaviestintukiaseman hakemusta varten:

”Suomessa säteilyä valvoo Säteilyturvakeskus STUK. Säteilyturvakeskus (STUK) seuraa aktiivisesti operaattorien toimintaa ja esimerkiksi 5G-verkon käyttöönottoa. STUK myös puuttuu tarvittaessa tukiasema-asennuksiin, jos on syytä epäillä, että väestö on vaarassa altistua raja-arvot ylittävälle säteilylle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Matkaviestinverkkojen säteilyturvallisuuden varmistamiseksi säteilylainsäädännössä on määritelty altistuksen raja-arvot. Ne perustuvat parhaaseen tieteelliseen näyttöön ja kattavat kaikki nyt käytössä olevat taajuudet sekä tulevaisuudessa käyttöön tulevat uudet 5G-verkon taajuudet. Raja-arvot suojaavat niin lyhyt- kuin pitkäaikaisenkin altistumisen terveysvaikutuksilta. Väestöaltistuksen raja-arvot sekä toimenpidetasot sähkömagneettisille kentille on säädetty Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1045/2018). Ne noudattavat Euroopan unionin neuvoston suositusta, joka on voimassa useimmissa Euroopan maissa.

Radiotaajuisen säteilyn ainoa tieteellisesti todettu vaikutus on kudosten lämpeneminen ja rajaksi määrätyn altistuksen ja mahdollisesti terveydelle haitallisen kudosten lämpenemisen väliin jää iso turvamarginaali. Säteilyturvakeskuksen (STUK) tiedon mukaisesti 5G-verkon tukiasemat eivät ole lisäämässä merkittävästi ihmisten altistumista radiotaajuiselle säteilylle. 5G-tukiasemien lähetystehot ovat samaa luokkaa kuin aiemmissa matkaviestintekniikoissa.

Tukiaseman suunnittelussa on otettu huomioon Säteilyturvakeskuksen (STUK) ohjeistus. STUK:n julkaisemien tutkimusten perusteella oikein sijoitetut matkapuhelinverkon tukiasemat eivät nykyisen tutkimustiedon perusteella aiheuta sellaista altistumista, jolla olisi haitallisia terveysvaikutuksia. Säteilylle altistuminen pienenee nopeasti etäisyyden kasvaessa.”

Säteilyturvallisuuskeskus STUK, lausunto annettu toista vastaavaa matkaviestintukiaseman hakemusta varten:

”Säteilyturvallisuuteen liittyvänä lausuntonaan STUK toteaa seuraavan:

Matkaviestintukiasemien radiotaajuisia kenttiä koskevat altistuksen raja-arvot on annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 1045/2018, joka on säädetty säteilylain 859/2018 nojalla. Matkaviestinoperaattorilla on velvollisuus huolehtia siitä, etteivät raja-arvot ylity paikoissa, joihin väestöllä on vapaa pääsy. STUK valvoo väestön altistusta tukiasemien radiotaajuisille kentille. Valvonnan keinoja ovat operaattoreiden opastaminen tukiasemien turvallisessa asentamisessa, säteilyturvallisuutta selvittävien mittauskampanjoiden tekeminen ja tarvittaessa valvontatoimien kohdentaminen yksittäiseen tukiasemaan.

Radiotaajuisten kenttien terveysvaikutuksia on selvitetty tuhansissa tutkimuksissa. Tämänhetkisen tiedon valossa Suomessa sovellettavat raja-arvot suojaavat kaikilta todennetuilta haittavaikutuksilta. Raja-arvot perustuvat suureen joukkoon tutkimuksia ja ne kattavat sekä lyhyt- että pitkäkestoisen altistuksen. Vastaavat rajat ovat käytössä suuressa osassa Euroopan maista.

STUK seuraa raja-arvojen ajantasaisuutta ja alan tutkimustiedon kehittymistä. STUK perustaa näkemyksensä ensisijaisesti riippumattomien kansainvälisten asiantuntijaryhmien (mm.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

WHO, SCENIHR/SCHEER, ICNIRP) julkaisemiin kirjallisuuskatsauksiin radiotaajuisen säteilyn terveysvaikutuksista. Lisäksi STUK seuraa kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa julkaistuja aiheeseen liittyviä tutkimusartikkeleita uusimman tiedon saamiseksi. Kansainvälisissä asiantuntijaryhmissä on sellaista monitieteellistä osaamista, jota radiotaajuisen säteilyn terveysvaikutusten arviointiin tarvitaan. Tutkimusten arviointiin ne käyttävät aina ennalta-asetettuja laatuksiteerejä. Katsausten perusteella Suomessa käytettävät altistuksen raja-arvot ovat ajan tasalla.

Tukiasema-antennit sijoitetaan korkealle kyseisiin mastoihin, jolloin väestöllä ei ole vapaata pääsyä paikkoihin, joissa raja-arvot voisivat ylittyä. Radiotaajuisille kentille asetetut raja-arvot voivat ylittyä pisimmillään noin kymmenen metrin etäisyydellä tukiasema-antennista pääkeilan suunnassa. Altistus pienenee nopeasti etäisyyden kasvaessa. Suunniteltujen tukiasemien aiheuttamat radiotaajuiset kentät tulevat olemaan selvästi raja-arvoja pienemmät paikoissa, joihin väestöllä on vapaa pääsy. Tämän tasoisesta altistuksesta ei aiheudu haitallisia terveysvaikutuksia.

5G-verkon tukiasemat eivät ole lisäämässä merkittävästi ihmisten altistumista radiotaajuisille kentille. Lähetystehot ovat samaa luokkaa kuin varhaisemmissa matkaviestintekniikoissa. Tällä hetkellä 5G-verkkoa rakennetaan 3,5 GHz taajuusalueella, joka ei poikkea merkittävästi varhaisempien matkaviestintekniikoiden taajuuksista. Tästä syystä jo tehtyjä tuhansia tutkimuksia terveysvaikutuksista voidaan hyödyntää myös 5G-verkon säteilyturvallisuuksi arvioitaessa. Tämänhetkisen tiedon valossa 5G-verkon radiotaajuiset kentät eivät aiheuta haitallisia terveysvaikutuksia. Raja-arvot kattavat myös ns. millimetriaallot, joihin muistutuksissa viitattiin. Tutkimustiedon perusteella ei ole syytä epäillä, että 5G-verkossa myöhemmin käyttöön otettavista millimetriaalloista aiheutuisi haitallisia terveysvaikutuksia, kun altistus on raja-arvoja pienempää.

Millimetriaalloilla tukiaseman solukoko on pieni, koska näin korkea radiotaajuus etenee heikosti. Pienen peittoalueen tukiasemissa käytetään matalaa lähetystehoa, joten niiden aiheuttama altistus tulee olemaan vähäistä.

Säteilyturvallisussyyt eivät estä lausuntopyyntöissä mainittujen matkaviestintukiasemien käyttöönottoa.”

Tiedoksi

Hakija, Pirkanmaan ELY-keskus, muistuttaja

Liitteet

- 1 Liite YLA 12.9.2023 Poikkeamishakemus
- 2 Liite YLA 12.9.2023 Suunnitelmat
- 3 Liite YLA 12.9.2023 Sijaintikartta
- 4 Liite YLA 12.9.2023 Asemakaava
- 5 Liite YLA 12.9.2023 Selvitys MRA64

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

6 Liite YLA 12.9.2023 Lentoestelausunto

7 Liite YLA 12.9.2023 Muistutus

8 Liite YLA 12.9.2023 Hakijan vastine muistutukseen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 238

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Päätöspöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Yhdyskuntalautakunnalle on saapunut seuraavat viranhaltijapäätökset:

Asemakaavapäällikkö, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 26 Asemakaava 8867, käynnistämissopimus, 28.08.2023

Katupäällikkö, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 113 Työ kadulla tai muulla yleisellä alueella, määräykset ja ohjeet
voimaan 8.9.2023, 08.09.2023

Kaupungingeodeetti, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 25 Erillisen tonttijaon hyväksyminen 9456, 06.09.2023

Rakennuttamisjohtaja, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 132 Takaisinsaantivaatimus liukastumisesta Uintikeskuksen ja Sammon
keskuslukion välisellä kävelytiellä, 25.08.2023

§ 133 Vahingonkorvausvaatimus ajoneuvovahingosta Niihamankadulla,
25.08.2023

§ 134 Vahingonkorvausvaatimus polkupyörävahingosta
Loukonlahdentiellä, 25.08.2023

§ 135 Vahingonkorvausvaatimus hulevesivahingosta Vuorentaustantiellä,
30.08.2023

§ 136 2. Lisäkorvausvaatimus liikennemerkkivahingosta Hatanpään
valtatiellä, 30.08.2023

§ 137 Vahingonkorvausvaatimus esinevahingosta Salhojankadulla
Kalevan lukion portilla, 30.08.2023

§ 138 Takaisinsaantivaatimus liukastumisesta Visionkadun
pysäköintialueella, 30.08.2023

§ 139 Katujen talvikunnossapito Tampereen kaupungin alueella,
selvityspyyntö ja kuuleminen mahdollisen uhkasakon asettamisesta -
Tampereen kaupungin selvitys, 08.09.2023

Suunnittelupäällikkö, Kaupunkiympäristön palvelualue,
liikennejärjestelmän suunnittelu

§ 126 Autolla ajamisen salliminen Pyynikin esteettömälle uimarannalle,
28.08.2023

§ 127 Huoltoajon rajoittaminen Fontellinpolulla, 28.08.2023

§ 128 Suojatiemuutokset Hälläpyöränkadulla, 28.08.2023

§ 129 Pysäköintirajoitusten lisääminen Mätäsperälle, 28.08.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- § 130 Pysäköintirajoitusten päivitys Perkiönkadun länsipäässä, 30.08.2023
- § 131 Pysäköintikieltojen päivittäminen Arkkitehdinkadun itäpäässä, 30.08.2023
- § 132 Ajonestopuomin asettaminen Haapakujalle, 04.09.2023
- § 133 Pysäköintikiellon lisääminen Polvikadulle, 04.09.2023
- § 134 Pyöräpysäköinnin lisääminen keskustassa ja Santalahdessa, 04.09.2023
- § 135 Liikenteenrauhottamiskohteet, rakenteelliset toimenpiteet vuonna 2023, vaihe 3, 04.09.2023
- § 136 Nopeusrajoituksen muutos Hallilantiellä, 05.09.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kunnallisvalitus

§236

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomaisena

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen ja kunnan jäsenen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on asetettu nähtäville, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§232, §233, §234, §235, §238

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhI 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Valitusosoitus

§237

Valitusosoitus

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen);
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; sekä
- 7) viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Päätös on annettu julkipanon jälkeen. Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen antamisesta. Päätöksen antamispäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.